

Socialdemokratiska fullmäktigegruppen
Fullmäktigemotion

Vasa stad måste avvisa skrotandet av avgiftsfri utbildning på andra stadiet

Orpos regering beslutade under ramförhandlingarna i april 2024 om flera betydande nedskärningar i den finska välfärdsstaten. En särskilt skadlig nedskärning är beslutet att begränsa avgiftsfria läromedel och studentexamensavgifter för andra stadiets studerande till slutet av det år då eleven fyller 18 år.

Regeringens beslut underminerar möjligheten till avgiftsfri och likvärdig utbildning på andra stadiet. Syftet med åtgärden är en årlig inbesparing på endast 12 miljoner euro på nationell nivå, men om den genomförs kommer den att öka ojämlikheten för unga och familjer. Enligt Gymnasiebarometern år 2022 har tillgången till avgiftsfria läromedel ökat gymnasiebenägenheten särskilt hos studerande i familjer där båda föräldrarna saknar högre utbildning, där åtminstone en av föräldrarna är arbetslös eller modersmålet inte är finska. En examen på andra stadiet har också en tydlig inverkan på hur man i framtiden placerar sig på arbetsmarknaden. Regeringens förslag riktar sig alltså specifikt till unga och familjer redan nu i svagare ställning samt ökar ojämlikheten i hela Finland. Med den beslutade nedskärningen i utbildningen skulle man endast uppnå minimala besparingar i de offentliga finanserna, men den skulle öka ojämlikhet bland unga och begränsa en del av de ungas framtida möjligheter.

Dessutom är besparingen ogenomförbar sett från Vasa stads perspektiv. Det är inte vettigt att till exempel samla in läroböcker, olika läromedel och datorer av studerande eller att avbryta e-bokslicenser mitt under abiturientåret eller slutspurten av studierna. Dessutom är det mycket utmanande att genomföra, det skulle öka den redan belastade undervisningspersonalens arbetsbörda. I värsta fall skulle slopad avgiftsfrihet på läromedel också påverka studieresultaten och slutexamen. Alternativt skulle fakturering av många små räkningar och avgifter rörande unga studerande leda till ytterligare administrativ börda och kostnader för kommunerna.

Genom att använda fullmäktiges initiativrätt föreslår den socialdemokratiska fullmäktigegruppen att:

1. målet för Vasa stads intressebevakning ska vara att påverka staten så att de beslutade nedskärningarna i utbildningen återkallas med ovan nämnda skäl i den fortsatta beredningen och
2. om staten genomför nedskärningar i utbildningen, beslutar Vasa stad att utreda olika möjligheter för att säkra genuint avgiftsfri och likvärdig utbildning på andra stadiet för sina ungdomar som fullgör läroplikten, detta genom att finansiera läromedlen för studerande över 18 år.

29.4.2024

Socialdemokratiska fullmäktigegruppen i Vasa

